

	Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка Історичний факультет Кафедра політології та філософії Силабус навчальної дисципліни «Філософія»
---	---

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	ФІЛОСОФІЯ Мова викладання – українська.
Викладачі	Плахтій Маріанна Петрівна, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри політології та філософії
Профайл викладачів	http://politkaf.kpnu.edu.ua/plakhtij-marianna-petrivna/
E-mail	marianna.plakhtiy@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=7930#section-0
Консультації	середа 15.00–16.00 Місце проведення консультацій – Історичний факультет, аудиторія 2a / платформа MOODLE

2. Анотація до курсу

Філософію досить часто сприймають як певне абстрактне знання, що віддалене від реалій повсякденного життя. Проте це аж ніяк не відповідає дійсності. Навпаки, найсуттєвіші проблеми філософії народжуються в реаліях життя, у сповненій суперечок та неочікуваностей, мінливостей долі, дійсності, де кожному з нас постійно необхідно вирішувати більш складні проблеми повсякденного буття. Оволодіння основами філософії дозволяє орієнтуватися в багатоманітному та швидкозмінному світі. Непередбачуваність і складність життєвих ситуацій, прискорена динаміка суспільних змін, потреба забезпечити здоров'я в умовах вражаючої дії чинників, що впливають на людину негативно, відсутність єдиних стандартів і шаблонних рішень – усе це характерні ознаки сучасності, які вимагають постійного реагування на них. За таких умов від індивіда вимагається інтелектуальна сміливість, уміння проявити свій розум, гнучкість і нестандартність мислення. Ґрунтовне вивчення філософії є необхідною передумовою підготовки майбутнього педагога, від світогляду та професійних якостей якого будуть залежати розвиток і формування світогляду кожного учня.

3. Мета і завдання курсу

Мета – розуміння сутності філософії як науки і форми суспільної свідомості в її історичному розвитку, місця та ролі філософії в розвитку загальнолюдської культури, сутності й розвитку філософської думки в Україні, її місця в загальному розвитку історії філософії і сучасного світового процесу; вивчення основ філософської культури, формування необхідних методологічних принципів та навичок аналізу предметів і явищ реального світу, і насамперед, соціально-економічних. Для досягнення мети поставлено такі основні **завдання**: вивчення історії філософії та її органічної складової – історії української філософії, ознайомлення з найбільш відомими авторами філософських систем, їх головними працями; сприяння гуманізації освіти через засвоєння досягнень сучасної філософії, інформації про світ в цілому і ставлення людини до цього світу; вивчення принципів пізнання та методів пізнавальної діяльності; розвиток загальної ерудиції та філософської культури мислення.

Програмні компетентності навчання

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми середньої освіти (рівень базової середньої освіти), що передбачає

застосування теорій і методів педагогічної науки, психології, теорії та методики навчання української мови і літератури, предметних знань з української мови і літератури, та характеризується комплексністю й невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

У результаті вивчення відбувається формування наступних компетентностей.

Загальні компетентності: здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації та узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків; здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності, здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно; здатність спілкуватись державною мовою на офіційно-діловому рівні; уміння володіти різновидами стилів мовленнєвого спілкування в ситуаціях запобігання та врегулювання конфліктів; здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках із дорослими й дітьми на основі загальнолюдських цінностей, норм суспільної моралі, дотримуватись принципів педагогічної етики; здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність діяти соціально відповідально та свідомо, повага до різноманітності та мультикультурності.

Фахові компетентності: Дидактична. Здатність майбутнього вчителя вирішувати стандартні та проблемні професійні завдання.

Виховна. Здатність педагога усвідомлювати та визнавати власні почуття, а також почуття інших суб'єктів освітнього середовища.

Вербально-логічна. Здатність педагога володіти доцільними формами вербального професійного спілкування в колективі.

Інтерактивна. Здатність педагога організовувати ефективну спільну освітню діяльність, співпрацювати для досягнення мети.

Соціально-комунікативна. Здатність учителя орієнтуватися на всіх учасників освітнього середовища. Предметно-змістова.

Очікувані результати навчання з дисципліни

Програмні результати навчання:

Аналізувати та критично оцінювати історію та культуру України, удосконалювати своє розуміння цих процесів.

Розглядати суспільні явища в розвитку і конкретних історичних умовах.

Приймати рішення і діяти відповідно до морально-етичних і правових норм.

Уміти використовувати основи філософських знань для формування світоглядної позиції шляхом використання наукового знання та реалізації методів для формування власного світогляду.

Формування світогляду та розуміння розвитку людського буття, суспільства і природи, духовної культури.

Продуктивно (абстрактно, образно, дискурсивно, креативно) мислити.

Застосовувати, узагальнювати і упорядковувати інформацію про явища і процеси із сфери розвитку, навчання і виховання дітей.

Використовувати основи філософських знань для формування світоглядної позиції шляхом використання наукового знання та реалізації методів для формування власного світогляду

Стандартний курс (очний). Передбачає проведення лекційних та семінарських занять. Можливе застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання Moodle та застосунків для проведення відеоконференцій.

4. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Освітня програма, спеціальність	012 Дошкільна освіта, 013 Початкова освіта	012 Дошкільна освіта, 013 Початкова освіта

Рік навчання/ рік викладання	третій /2022-2023	третій /2022-2023
Семестр вивчення	<i>П'ятий</i>	<i>П'ятий</i>
нормативна/вибіркова	нормативна	нормативна
Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів ЄКТС	5 кредитів ЄКТС
Загальний обсяг годин	150 год.	150 год.
Кількість годин навчальних занять	50 год.	20 год.
Лекційні заняття	26 год.	12 год.
Практичні заняття	0 год.	0 год.
Семінарські заняття	24 год.	8 год.
Лабораторні заняття	0 год.	0 год.
Самостійна та індивідуальна робота	100 год.	130 год.
Форма підсумкового контролю	екзамен	екзамен

5. Пререквізити і кореквізити курсу

Пререквізити курсу: вивчення дисципліни базується на знаннях студентів, отриманих у результаті опанування суспільних предметів в закладах загальної середньої освіти.

Кореквізити курсу: історія та культура України, психологія, інформаційні технології в освітньому процесі.

6. Технічне й програмне забезпечення, обладнання

Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання мультимедійного комплексу (проектор, ноутбук / персональний комп'ютер та ін.) для створення презентацій у форматі MS Power Point або інших та їх демонстрування. Передбачається застосування модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища MOODLE.

7. Політика курсу

Відвідування занять. Очікується, що здобувачі відвідуватимуть лекційні та семінарські заняття. Під час відвідування всіх видів занять і консультацій очікується дотримання правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://cutt.ly/aIqb9CF>) та етичних норм поведінки.

Очікується, що здобувачі дотримуватимуться термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. За несвоєчасно подані роботи / завдання (з порушенням визначених термінів) знижуватимуться бали.

Якщо здобувач не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, виконав завдання самостійної роботи та модульної контрольної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття здобувач має відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за семінарські заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Очікується, що здобувачі поступово відпрацьовуватимуть пропущені заняття й завершать цей процес вчасно (до останнього аудиторного заняття з дисципліни). Відпрацювання лекційного заняття передбачає знання здобувачем теоретичних питань плану.

Відпрацювання пропущеного семінарського заняття передбачає опанування теоретичних питань плану заняття й виконання запланованих завдань.

Очікується, що здобувачі не будуть запізнюватися на заняття, а мобільні телефони під час занять використовуватимуть лише з освітньою метою.

Під час організації занять з використанням технологій дистанційного навчання очікується, що здобувач працюватиме на заняттях (з використанням платформ для відеоконференцій) з увімкненою вебкамерою.

Академічна доброчесність. Дотримання академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://cutt.ly/4TiCHkS>) та Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам’янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (<https://cutt.ly/vTiVowX>).

Очікується, що роботи здобувачів будуть їх оригінальними міркуваннями. Відсутність покликань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Списування під час семінарських занять, підготовки до них, самостійної та контрольної роботи, екзамену заборонені (зокрема, з використанням мобільних пристроїв). Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмових роботах здобувачів та фактів списування є підставою для їх незарахування викладачем (незалежно від масштабів плагіату чи обману).

Література. Для пошуку рекомендованої літератури здобувачі можуть послуговуватися бібліотекою університету, фахових кафедр та інтернетними ресурсами. Здобувачі заохочуються до використання літератури, якої немає з-поміж рекомендованої.

Комунікування з викладачем. Спілкування з викладачами здійснюється під час лекційних та семінарських занять (участь у бесідах, дискусіях, відповіді на питання тощо). Очікується, що здобувачі будуть задавати викладачеві запитання, цікавитися додатковими відомостями й сучасними науковими знаннями з курсу.

Викладач щотижня проводить консультації (офлайн і онлайн).

8. Схема курсу
Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Філософія, її зміст і призначення. Основні етапи історико-філософського процесу. Філософська проблематика.							
Тема 1. Філософія як універсальний тип знань	10	2		2		6	
Тема 2. Філософія Стародавнього світу	12	2		2		8	
Тема 3. Філософія Середньовіччя та епохи Відродження	10	2		2		6	
Тема 4. Західноєвропейська класична філософія	12	2		2		8	
Тема 5. Сучасна західна філософія	12	2		2		8	
Тема 6. Українська філософія	10	2				8	
Тема 7. Філософське вчення про буття	12	2		2		8	

Тема 8. Філософія свідомості та філософський аналіз пізнання	12	2		2		8	
Тема 9. Філософія розвитку та взаємозв'язку	12	2		2		8	
Тема 10. Філософська антропологія та соціальна філософія	12	2		2		8	
Тема 11. Етика	12	2		2		8	
Тема 12. Естетика	12	2		2		8	
Тема 13. Філософія сучасної освіти	12	2		2		8	
Разом годин	150	26		24		100	

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		Лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Філософія, її зміст і призначення. Основні етапи історико-філософського процесу. Філософська проблематика.							
Тема 1. Філософія як універсальний тип знань	14	2		2		10	
Тема 2. Філософія Стародавнього світу	12	2				10	
Тема 3. Філософія Середньовіччя та епохи Відродження	10					10	
Тема 4. Західноєвропейська класична філософія	10					10	
Тема 5. Сучасна західна філософія	10					10	
Тема 6. Українська філософія	10					10	
Тема 7. Філософське вчення про буття	14	2		2		10	
Тема 8. Філософія свідомості та філософський аналіз пізнання	14	2		2		10	
Тема 9. Філософія розвитку та взаємозв’язку	10					10	
Тема 10. Філософська антропологія та соціальна філософія	10					10	
Тема 11. Етика	14	2		2		10	
Тема 12. Естетика	12	2				10	
Тема 13. Філософія сучасної освіти	10					10	
Разом годин	150	12		8		130	

Тематика лекційних занять

- 1. Філософія як універсальний тип знань.
- 2. Філософія Стародавнього світу.
- 3. Філософія Середньовіччя та епохи Відродження.
- 4. Західноєвропейська класична філософія.
- 5. Сучасна західна філософія.
- 6. Українська філософія.
- 7. Філософське вчення про буття.
- 8. Філософія свідомості та філософський аналіз пізнання.

9. Філософія розвитку та взаємозв'язку
10. Філософська антропологія та соціальна філософія.
11. Етика
12. Естетика
13. Філософія сучасної освіти

Тематика семінарських занять

1. Філософія як універсальний тип знань.
2. Філософія Стародавнього світу.
3. Філософія Середньовіччя та епохи Відродження.
4. Західноєвропейська класична філософія.
5. Сучасна західна філософія.
6. Філософське вчення про буття.
7. Філософія свідомості та філософський аналіз пізнання.
8. Філософія розвитку та взаємозв'язку
9. Філософська антропологія та соціальна філософія.
10. Етика
11. Естетика
12. Філософія сучасної освіти

9. Методи навчання і форми оцінювання

Методи навчання: лекція (лекція-презентація, проблемна лекція, лекція-бесіда, лекція-дискусія та ін.), розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, мозкова атака, інструктаж (вступний, поточний, індивідуальний), робота першоджерелами, словникам, посібниками, дидактичними матеріалами та іншими джерелами інформації, робота з інтернетними публікаціями та матеріалами вебсайтів, спостереження, робота за таблицями, створення й демонстрування презентацій, вправи й завдання (усні, письмові, творчі, проблемні, ситуативні та ін.) та ін.

Форми поточного оцінювання: *під час семінарських занять* (опитування (індивідуальне, фронтальне, ущільнене, вибіркове), взаємоопитування, обговорення проблемно-пошукових питань, перевірка виконаних усних завдань, зокрема тестових, написання есе, підготовка презентацій, самоаналіз та ін.), *контроль за самостійною роботою* (опитування / тестування з використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle та ін.).

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота (тестування / онлайнове тестування у системі MOODLE, або у письмовій формі (теоретичні питання і тестування)).

Форма підсумкового контролю: екзамен (усна/письмова відповідь, зокрема із використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle).

10. Система оцінювання та вимоги

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	40	100
20 балів	10 балів	30 балів		

Поточний контроль

Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях – 12.

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях

Рівні навчальних	Оцінка в балах	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих філософських термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	2	Здобувач вищої освіти не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику та в інших джерелах інформації відповідь. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок із лінгвистически та культури української мови; виявляє окремі закономірності стилістичних явищ; робить спроби виконання завдань; за допомогою викладача дає короткі відповіді (за готовим алгоритмом). Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями з філософії, здатний виконати завдання за зразком; орієнтується в філософських термінах, поняттях і визначеннях, самостійне опрацювання навчального матеріалу з дисципліни викликає значні труднощі. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	5	Здобувач вищої освіти розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення філософських понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником та іншими джерелами інформації, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу з філософії, може поверхнево аналізувати тексти першоджерел, робить певні висновки щодо історичних подій; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання з філософії під час виконання завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал з філософії, оперує базовими філософськими термінами та категоріями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; вміє самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію філософії; складати таблиці, схеми та ін. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	8	Знання здобувача вищої освіти досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал з філософії в стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак із окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат або доповідь, обґрунтувати їх положення. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом з філософії, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати й систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує

		загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить філософські поняття, категорії; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі проблемно-пошукові завдання; має сформовані типові навички з філософії. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Високий (творчо-професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями з філософії та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки в проблемно-пошукових завданнях; практично оцінює сучасні здобутки філософської науки; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує тестові завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання з філософії, аналізуючи різні явища та процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з філософії, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний підготувати виступ на наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання з філософії, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання з філософії; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати світоглядні проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, займається науково-пошуковою роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує та аналізує різноманітні джерела інформації; Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

Якщо здобувач вищої освіти не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР), завдання самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття здобувач вищої освіти має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за семінарські заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Здобувачу вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Здобувач вищої освіти, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, здобувач вищої освіти повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації ним поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до них відповідно до «Положення про рейтингову систему оцінювання

навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (зі змінами та доповненнями» (<https://cutt.ly/mL Tb6am>).

Самостійна робота (10 балів)

Контроль за самостійною роботою здійснюється на практичних заняттях і консультаціях.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Критерії оцінювання самостійної роботи (філософського есе)

високий рівень 9-10 б.	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання з питань, винесених на самостійне опрацювання, повно викладає самостійно вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж філософської проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, порівнювати, формулює своє бачення філософської проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, застосовувати знання на практиці у нестандартних ситуаціях (диспути, круглі столи тощо), наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, добирає самостійно інформаційні джерела, володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернетними джерелами, висловлює та обґрунтовує власні враження після ознайомлення із текстами першоджерел, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови. Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
достатній рівень 7,5- 8,9 б.	Якщо відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але здобувач допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання, та в мовному оформленні висловлювання. Здобувач вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях (зокрема, під час круглих столів, конференцій), переважно добирає самостійно інформаційні джерела, володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернетними джерелами. Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
середній рівень 6 – 7,4 б.	Якщо здобувач виявляє знання і розуміння основних положень питань, винесених на самостійне опрацювання, але викладає матеріал неповно, допускає неточності у визначенні понять, потребує допомоги (спрямувальних питань) викладача, не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; у власній аргументації використовує загальновідомі докази; не має сформованих умінь і навичок роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу, викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу. Здобувач вищої освіти виконує завдання самостійної роботи фрагментарно й дещо пізніше визначеного терміну. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
початковий рівень менше ніж 6 б.	Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять та категорій, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. У здобувача не сформовано необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією; він не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання завдань,

	неспроможний виконати стандартні завдання після спрямувальних питань викладача. Здобувач не виконав більшість завдань самостійної роботи, подав роботу пізніше визначеного терміну. У роботі здобувача наявні ознаки академічної недобросовісності.
--	---

Есе оцінюється в 10-9 балів, якщо: автором чітко поставлена проблема і представлена власна точка зору стосовно її вирішення; філософська проблема розкрита на високому теоретичному рівні, простежені системні зв'язки предмету дослідження, подані обґрунтування заявлених характеристик з коректним використанням філософських та спеціальних термінів, що мають відношення до теми есе; надана аргументація власної думки з опорою на історико-філософську традицію в контексті проблематики есе; есе повно розкриває заявлену тему.

Есе оцінюється в 8,9-7,5 балів, якщо: представлена власна точка зору (позиція, ставлення) стосовно вирішення філософської проблеми; тема розкрита з конкретним використанням історико-філософських та спеціальних понять у контексті відповіді (теоретичні зв'язки та обґрунтування явно не простежуються); надана аргументація власної думки з опорою на факти розвитку філософських уявлень з проблематики есе; есе не містить відповіді на одне з питань плану есе або заявлена тема розкрита не в повній мірі, зокрема не проаналізовані деякі суттєві характеристики предмету дослідження.

Есе оцінюється в 7,4-6 балів, якщо: представлена власна точка зору (позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита при формальному використанні історико-філософських та спеціальних термінів; дана аргументація своєї думки з опорою на факти розвитку філософських уявлень з проблематики есе без теоретичного обґрунтування; есе не містить відповіді на два питання плану есе або заявлена тема розкрита не до кінця, а саме: опущена значна частина суттєвих характеристик явища, тобто розкриті лише деякі суттєві характеристики предмету дослідження.

Есе оцінюється в 5,9-0 балів, якщо: представлена власна точка зору (позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита на буденному (а не теоретичному) рівні або не розкрита взагалі; аргументація власної думки слабо пов'язана з розкриттям проблеми; есе має реферативний характер без історико-філософського аналізу; містить історичне оповідання про філософів чи філософські системи; есе є плагіатом, тобто коли автор скористається нечесним шляхом представлення чужих думок власними.

Здобувачі вищої освіти, які за виконання завдань СР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися на звіт за виконання СР на консультації, або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Модульна контрольна робота (30 балів)

Модульна контрольна робота проводиться у формі тестування, або онлайн тестування у системі MOODLE. Банк питань автоматично видає випадкових 100 запитань із бази (200 запитань) та оцінює правильність. Максимальна кількість балів за МКР – 30. До її написання допускаються всі здобувачі вищої освіти. Для зарахування модульної контрольної роботи мінімальна кількість набраних балів повинна становити – 18, у іншому випадку МКР потрібно виконати повторно.

Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Оцінювання модульної контрольної роботи:

МКР 30 балів	високий рівень	27 – 30 б.
	достатній рівень	23 – 26 б.

	середній рівень	18 – 22 б.
	початковий рівень	менше ніж 18 б.

Семестровий екзамен (40 балів)

Білет іспиту складається з трьох питань (1, 2, – теоретичні, 3 – проблемно-пошукове).

Наприклад:

- 1. Німецька класична філософія: загальна характеристика.
- 2. Цивілізація як соціокультурне явище. Сучасна цивілізація, її особливості та протиріччя.
- 3. Проаналізуйте думки французького мислителя Ламетрі: «Людина – це машина. Людський розум теж механічне явище, він є результатом та умовою рухів, що здійснюються у людському механізмі. Тому людину можна назвати «дуже освіченою машиною». Чи погоджуєтесь Ви з позицією автора? Обґрунтуйте.

або

- 1. Філософська думка Стародавнього Китаю. Конфуцій про людину та її виховання. Даосизм про начала буття.
 - 2. Свідомість як вища форма відображення дійсності. Структура свідомості. Свідоме та несвідоме.
 - 3. «Я мислю, отже я існую». Кому належить даний вислів та як ви його розумієте?
- 1-2 питання (по 15 балів) екзаменаційного білета оцінюються відповідно до таких критеріїв:

високий рівень 14-15 б.	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання з філософії, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж філософської проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, застосовувати знання на практиці у нестандартних ситуаціях, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
достатній рівень 11,5- 13 б.	Якщо відповідь здобувача вищої освіти відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки „відмінно”, але при цьому здобувач допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу та мовному оформленні висловлювання. Здобувач вищої освіти вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
середній рівень 9 - 11,4 б.	Якщо здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння основних положень курсу, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять та категорій філософії; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; не в змозі аргументувати власну позицію щодо філософської проблематики; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
початковий рівень менше ніж 9 б.	Якщо здобувач вищої освіти виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, допускає помилки у формулюванні понять та категорій філософії, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. Здобувач вищої освіти неспроможний виконати стандартні завдання навіть після спрямовальних питань викладача. Під час підготовки до відповіді (або в процесі відповіді) наявні ознаки академічної недоброчесності.

Під час відповіді на проблемно-пошукове питання (10 балів) враховуються критерії, визначені в оцінюванні самостійної роботи (есе).

високий рівень 9-10 б.
достатній рівень 8,9-7,5 б.
середній рівень 7,4-6 б.
початковий рівень менше ніж 6 б.

Загальне оцінювання екзамену:

- 40-36 балів – високий рівень;
- 35-30 балів – достатній рівень;
- 29-24 бали – середній рівень;
- 23 бали і менше – початковий рівень.

Здобувачі вищої освіти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, не допускаються до екзамену. Вони допускаються до нього після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю.

Вважається, що здобувачі вищої освіти підготувалися до іспиту, якщо рейтингова оцінка за його результатом більша або дорівнює 24 балам.

Здобувачам вищої освіти, які за іспит отримали незадовільну оцінку, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки. Ліквідація академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяється до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускається не більше двох разів з навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється за розпорядженням директора навчально-наукового інституту української філології та журналістики.

Якщо здобувач вищої освіти ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, яка створюється за розпорядженням директора навчально-наукового інституту української філології та журналістики, його відповідь оцінюється за 100-бальною шкалою без урахування результатів поточної успішності.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

Зарахування результатів неформальної / інформальної освіти регулюється «Порядком визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної / інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (<https://cutt.ly/LODbDIL>).

Рейтингова оцінка з кредитного модуля

Рейтингова оцінка з кредитного модуля – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння здобувачем вищої освіти певного кредитного модуля (навчальної дисципліни) упродовж його вивчення.

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100 і більше	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	

67-74	D (задовільно)	задовільно
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

Перескладання рейтингових оцінок (від 60 і більше балів) з метою їх підвищення дозволяється лише у виняткових випадках за погодженням з директором навчально-наукового інституту української філології та журналістики та з дозволу ректора університету.

11. Література

Основна

1. Філософія: навчально-методичний посібник студентам спеціальності 014 Середня освіта/ М.П.Плахтій, Т.В.Сулятицька. Кам'янець-Подільський:Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. 58 с. <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/3361/Filosofiiia-navchalno-metodychnyi-posibnyk-studentam-spetsialnosti-014-Serednia-osvita.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
2. Плахтій М.П. Сулятицька Т.В. Філософія: навчально-методичний посібник / М.П.Плахтій, Т.В.Сулятицька –Кам'янець-Подільський:ПП. «Медобори-2006», 2013.–152с.
3. Причепій, Є. М., Черній А. М., Гвоздецький В.Д. Філософія [Текст]: посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Вид. центр «Академія», 2005. (Кількість примірників: 15)
4. Кремень, В.Г., Ільїн В.В. Філософія: мислителі, ідеї, концепції [Текст]: підручник. Київ: Книга, 2005.(Кількість примірників: 10)
5. Пазенок В.С. Філософія Навчальні посібники. Київ: Академвидав, 2008. (Кількість примірників: 8)
6. Горлач М.І., Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Требін М.П. та ін. Підручник. – К.: Центр учбової літера' тури, 2008. – С. 44-86. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Horlach_Mykola/Osnovy_filosofskykh_znan.pdf.
7. Петрушенко В.Л. Філософія : підручник для студ. вищих закл. освіти III-IV рівнів акредитації. Львів : Магнолія-2006, 2011. https://chtyvo.org.ua/authors/Petrushenko_Viktor/Filosofiiia_Kurs_lektsii/
8. Ярошовець В.І. Філософія як історія філософії [Текст]: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2010.
9. Стрельник О.Н. Основи філософії. Підручник. 2014. URL: https://stud.com.ua/57168/filosofiya/osnovi_filosofiyi
10. Сілаєва Т.О. Філософія: Навчальний посібник. Тернопіль: Астон, 2008.
11. Філософія: підручник для студ. вищих закл. освіти III-IV рівнів акредитації В.Л.Петрушенко. Львів : Магнолія-2006, 2009. Кількість примірників: 10
12. Гусев В. І. Вступ до метафізики. Київ : Либідь, 2004. https://platona.net/load/knigi_po_filosofii/filosofija_poznaniya/gusev_valentin_vstup_do_metafiziki/45-1-0-1456
13. Кривуля О. М. Філософія: Навчальний посібник. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. – 592 с. URL: https://moskalik.at.ua/kurs_lekziy/01.filosofija_posibnik_krivulja.pdf
14. Данильян О.Г., Тараненко В.М. Основи філософії. Навч. посібник. Харків: Право, 2003. http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/4%20KURS/4/1/05H2R5_2.htm
15. Філософія. Навчальний посібник / Щерба С.П., Щедрін В.К., Заглада В.К. –Київ: МАУП, 2004. – 216 с. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-12.html>
16. Повар А.М., СулятицькаТ.В. Філософія: навчально-методичний посібник Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2015Кількість примірників: 8

17. Етика : Навч. посіб. / В.О.Лозовий, М.І.Панов, О.А.Стасевська та ін.; Київ : Юрінком Інтер, 2007
18. Мовчан В.С. Етика : Навч. посіб. – 3-тє вид., випр. і доп. Київ : Знання, 2007
19. Естетика: Підручник / Л. Т. Левчук, В. І. Панченко, О. І. Оніщенко, Л. Ю. Кучерюк; За заг. ред. Л. Т. Левчук. – 2-ге вид., допов. і переробл. – К.: Вища шк., 2006
20. Мовчан В.С. Естетика. Витоки та джерела найдавніших естетичних уявлень. – URL: <https://textbook.com.ua/etika-ta-estetika/1473446665/s-3>
21. Естетика: навчальний посібник для педагогів / за ред. Т.І.Андрущенко. - К.: «МП Леся», 2014
22. Історія української культури: Курс лекцій (під загальною редакцією доктора історичних наук С.О.Костишевої. – К.: ІВЦ „Видавництво „Політехніка”, 2010.
23. Філософія: теоретичний курс : навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти / за ред. Я. В.Шрамка. Кривий Ріг : Криворізький державний педагогічний університет, 2021. 264 с. <http://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/4392/1/ФілософіяТК2021.pdf>

Допоміжна

Монографії, навчальні посібники

- Філософія : навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 014 Середня освіта. Частина 1 / автори-укладачі : М.П.Плахтій, Т.В.Сулятицька [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. (арк. 7,9) <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6054>
- Філософія : навчально-методичний посібник студентам спеціальності 014 Середня освіта / М.П.Плахтій, Т.В.Сулятицька. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. 58 с. <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/3361/Filosofiiia-navchalno-metodychnyi-posibnyk-studentam-spetsialnosti-014-Serednia-osvita.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Філософія : навчально-методичний посібник / М.П.Плахтій, Т.В.Сулятицька Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2013. 152с.
- Історія світової та української філософії: навчально-методичний посібник для студентів усіх спеціальностей і форм навчання / уклад. О.П.Бойко. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. 121 с.
- Касьян В.І. Філософія: відповіді на питання екзаменаційних білетів: навч. посіб. 8-те вид., випр. і доп. Київ : Знання, 2015. 354с.
- Предборська І.М., Ганаба С.О. Філософія історії : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Суми : Університетська книга, 2012. 231 с.
- Повар А.М., Сулятицька Т.В. Філософія : навч.-метод. посіб. ДВНЗ «Кам'янець-Поділ. індустр. Коледж», Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2016. 168 с.
- Присухін С.І. Філософія: навч. посібник. Київ : КНЕУ, 2014. 356 с.
- Приходько В. В. Основи теоретичної філософії : навч. посіб. Київ : Київський університет, 2015. 142 с.
- Лях В.В., Пазенок В.С., Любимий Я. В., Райда К. Ю., Федорченко В. К. Інформаційне суспільство у соціально-філософській ретроспективі та перспективі: монографія / Інститут філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України; Київський ун-т туризму, економіки і права / В.В. Лях (відп.ред.). Київ : ХХІ століття: діалог культур, 2009. 404 с.
- Сулятицька Т.В. Міжкультурна взаємодія в інформаційному суспільстві: комунікативний аспект: монографія Кам'янець-Подільський : ПП «Медбори-2006», 2013. 168 с.
- Плахтій М.П. Логіка в Україні у другій половині ХІХ – на початку ХХ століття: напрями розвитку. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2009. 192 с.

Статті

- Бойченко М.І. Завдання для філософії освіти в Україні у світлі теорії поколінь. *Філософія освіти*. 2019. № 2 (25). С 8-34. <https://cutt.ly/KZMrQcu>
- Кебуладзе В.І., Богачов А.Л., Кірізвас М.В. та ін. Філософія у публічному просторі: Між академічністю й популярністю. *Філософська думка*. № 1, 2017. С. 6-27.

- Петрушенко В.Л. Роль філософії в житті сучасного суспільства: питання без відповідей. *Філософські науки*. 2016. №1. С. 97-102. <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/jun/4375/petrushenko.pdf>
- Плахтій М.П., Сулятицька Т.В. Історія української філософії та історія логіки: спільні та відмінні персоналії. *Людинознавчі студії* : збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філософія» / ред. кол. В.Бодак (головний редактор) та ін. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Випуск 44. С. 235-247. <http://filos.dspu.in.ua/index.php/filos/article/view/157/152>
- Сулятицька Т.В. Особливості ціннісних орієнтацій у студентському віці. *Людина віртуальна* : нові горизонти : зб. наукових праць / за заг. ред. д. філос. н. Журби М.А. Монреаль : CPM «ASF», 2018. С. 35-40. <file:///C:/Users/ProBook%206360b/Desktop/conf41.pdf>
- Плахтій М.П. Розбудова вищої жіночої освіти в Україні наприкінці ХІХ - на початку ХХ століття: історико-філософський аспект. *Педагогічна освіта: теорія і практика: Збірник наукових праць* / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; Інститут педагогіки НАПН України [гол. ред. Бахмат Н.В.]. Вип. 32 (1–2022). Київ: Міленіум, 2022. С. 67-81. DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2022-32.67-81>.
- Сулятицька Т.В., Плахтій М.П. ОСВІТА В МУЛЬТИКУЛЬТУРНОМУ СУСПІЛЬСТВІ. *Перспективи. Соціально-політичний журнал*. № 1, 2022. С.121-128. DOI <https://doi.org/10.24195/spj1561-1264.2022.1.17>
- Плахтій М.П. ПРОБЛЕМА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У КОНЦЕПЦІЇ К.-О. АПЕЛЯ. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. Вип. 21. С.39-40 URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6229>
- Плахтій М.П. Особливості процесу освітньої взаємодії у постмодерному суспільстві // Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Соціально-політичні трансформації в епоху глобалізації: від конфлікту до консенсусу». Кам'янець-Подільський:ФІЦП Буйніцький О.А., 2021. С.27-31. <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6060>
- Шрамко Я.В. Філософія: наука чи світогляд? *Актуальні проблеми духовності*. 2010. №11. С. 98-112.

Інтернетні ресурси

http://www.nbuv.gov.ua	Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
www.chtyvo.org.ua	Електронна бібліотека «Чтиво»
http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/dovi6.html	Німецька класична філософія
http://diasporiana.org.ua	Студентська бібліотека «Читалка». Бібліотека пропонує безкоштовні електронні підручники з філософії (укр.)
https://filosof.com.ua/	Інститут філософії імені Григорія Сковороди
http://philosobr.pnpu.edu.ua/	Філософські обрії
http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0011096	Філософський енциклопедичний словник
https://cutt.ly/ZZZy9g9	Філософський словник термінів і персоналій
https://tureligious.com.ua/	Портал філософія і релігієзнавство